

عائش و راه‌نگاهی دیگر

مفت‌ساز خانم، دربارۀ قیام حسینی
محرّم ۱۴۲۸ قمری

این سلسله مباحث
به همت بنیاد اندیشه و احسان توحید
منتشر شده است.



چهارم است ■

پیش‌نفتار

- ۹ تحریف در واقعه عاشورا: محمد تقی فاضل میبیدی
- ۲۱ عاشورا و اخلاق مقاومت: داوود فیروحی
- ۱۵ عاشورا و اصلاح امت: محمد حسن معزالدینی
- ۴۹ عاشورا و نقد سیستم حکومت: سید صادق قادری
- ۵۹ قیام حسینی و مبارزه با فساد: محمد سروش محلاتی
- ۶۹ قواعد مقاومت حسینی در فقه سیاسی شیعه: سید ضیاء مرتضوی
- ۸۵ زن و خانواده در عاشورا: مهدی مهریزی

پیشگفتار

قیام کمال و حاکم تاریخی امام حسین (ع) و وقایع بعد از آن - به پرچمداری زینب (س) - چه استثنایی ترین و برجسته ترین قطعات تاریخ است که نقش بزرگ و بی بدیلی در احیای دین و دینداری داشته و دارند. رخدادها و نکات برجسته و زیبایی که در این واقعه پدیدار گشته اند، ترکیبی از همه حماسه ها، اسطوره ها، مظلومیت ها، تراژدی ها و عظمت هایی است که از ولع تاریخی جدید و در اوج ساخته اند. صبر و مقاومت، شجاعت و رشادت، مروت و مردانگی، عشق و ایثار، اخلاق و ادب، عاطفه و مهربانی و معرفت و هدایت، همگی در عاشورا معنایی جا به خود گرفتند.

عاشورا برآیند مقابله جبهه حق و باطل، صلح و ظلم، پاکی و ناپاکی، عشق و شهوت، و انسانیت و حیوانیت است. به همین دلیل است که سبب این (ع) وارث همه پیامبران از آدم تا خاتم می شود، و یزید و یزیدیان، همه دیوسیرتان نما می می کنند. به همین دلیل است که واقعه ای به این وسعت در بیابان کربلا و سال ۶۱ هـ - روی همیشگی تهدیدی برای رسوایی قدرتمندان ستمگر و دژخیمان دنیا طلب در طول تاریخ بوده است و همیشه آنان در جهت حذف و فراموشی این رویداد از اذهان جوامع برآمده اند. عاشورا است یکی از بهترین راه های مقابله با آن، به انحراف کشیدن اهداف متعالی، انسان ساز و حیات بخش این رویداد بزرگ تاریخی و تحریف آموزه ها و ظرافت های تاثیرگذار آن بوده است. در این مسیر شیفتگان جاهل، مداحان و مرثیه سرایان قشری نگر و ساده اندیش، دست اندرکاران بی جیره و مواجب چنین تحریف هایی گشته اند.

طبیعتاً هر چه ابعاد و عظمت یک رویداد بزرگتر باشد، ایجاد ابهام، شبهه، غلو، داستان

پردازی، تغییر در محتوای گفتگوها و کلامها و تقلب در ثبتها و واقعه‌نگاری‌ها، بیشتر و وسیع‌تر می‌شود. به گونه‌ای که اسلام شناس بزرگ معاصر، استاد شهید مرتضی مطهری بر این باور است که ظلم‌هایی که پس از عاشورا بر حسین (ع) و قیامش رفته، کمتر از خود واقعه کربلا نبوده است.

لذا علی‌رغم کتب فراوانی که نوشته شده، پژوهشهای متعددی که انجام یافته، سخنرانی‌ها و مجالس گوناگونی که همه ساله به ویژه در ایام محرم و صفر برگزار می‌شود، کمتر به سوالات اساسی در این زمینه پاسخ داده شده است. سوالاتی از این دست: که انگیزه و هدف قیام حسینی چه بوده است؟ آیا امام حسین (ع) با علم به شهادت به کربلا رفته است؟ آیا هدف ایشان سرنگون کردن حکومت یزید و برقراری حکومت جدید بوده است؟ آیا قیام حسینی می‌تواند الگوی اقدام در شرایط مشابه باشد یا واقعه عاشورا یک امر مناسبتی و سر به فرد در تاریخ است و قابل تکرار نیست؟ چه تحریقاتی در این قیام پدیدار شده است؟ و سوالات مشابه دیگر.

متأسفانه بسیاری از مجالس و مآزلی که برای عزاداری و بزرگداشت و روضه‌خوانی برگزار می‌شود، بیشتر به نوحه‌ساز و راداری و سینه زنی، آن هم غالباً با اشعار و مرثیه‌هایی که با روح و فلسفه قیام حسینی سازگاری ندارند، خلاصه شده است.

بنیاد اندیشه و احسان توحید، در محرم سال ۱۳۸۱ با دعوت از جمعی از اندیشمندان، فضلا و پژوهشگران خوشفکر حوزه و با همکاری «انجمن اندیشه و قلم» و مساعدت مسجد امیرالمومنین (ع) و امام جماعت و تولیت محترم آن، «مکتب الاسلام والمسلمین اشرفی اصفهانی» موفق به برگزاری ویژه برنامه‌ای با عنوان «عاشورا: نگاهی دیگر» شد؛ که بحمدالله مورد استقبال علاقمندان، به ویژه دانشجویان و نسل جوان قرار گرفت.

حاصل این سخنرانی‌ها پس از پیاده شدن و ویرایش آنها و بازبینی توسط اساتید محترم در قالب مجلد حاضر به زیور طبع آراسته شده است. با سپاس فراوان از سخنرانان بزرگوار، امید است این مجموعه مورد استفاده دین پژوهان و شیفتگان و پیوندگان مکتب حسینی قرار گیرد و با ارائه نظرات ارزشمند خود بنیاد را در پیشبرد برنامه‌ها یاری دهند.